

DÜSEVNI LISZT

Mészecsne verszke novine.

Podgovorni reditel: LUTHÁR ÁDÁM v Püconci.

Pom. reditela: Fliszár János i Kováts Stevan
v M. Soboti.

Lasztnik i vödávnik: Prejkmurszka evang. sfnyortija.

Cejna na cejlo leto 20 din., v zvönsztvo 30 din., v
Ameriko 1 Dol., edne numere 2 din.

Rokopíszi sze v Püconce májo posilati.

Naprejplacсило gorivzeme vszáki ev. düh. i vucsitel.

Vereszlobodscsina.

Lüdjé vezdásnyosztí malo znájo od
premínyenosztí. Kak narêtcí szi vzeme sto
vröke vcsászi edno temeljitno historicno
knigo i sze poglobí v-dogodke prvêsi
sztotin.

Pri tom vszegavêcs nájdemo za cste-
ti doszta nevezéloga. Nepravicsnosztí,
groznosztí szkoro na szákoj sztráni. Csü-
divamo sze vszigdár znövícs, z-kaksov po-
trplívosztjov, z-podányem szo znásali ed-
nök lüdjé szvoj sors i z-kaksov heroisz-
ticsnov mocsjov szo sze vtrli napré z-ni-
zine ti veliki voditelje.

Toti dneszdén sze tüdi godí dnévno
doszta hüdoga. Vržmo samo eden pogléd
vu cajtinge: od Kíne do Ruszije, od Sy-
rije do Marokoja — keliko potezávanya i
mantránya vu téli i vu düsi! Escse vu
krsztsanszkój Europi neminé niti eden mē-
szec, ka bi nasz nésztröszo glász od kak-
se szile, stera gresí nad 'zítka jusom blíz-
nyega. Pod vodnov recsjöví národnosztí,
nacionalizmusa fasizem mantrá, pregánya,
te'zí vu keliki országaj na isztí bo'zi kēp
sztvorjene lüdí. Csi szi vsze vezdásnye
grozne dogodke premíszlímó, ka mámo té
praviti na on szpömenka napisz, steri
nam eta právi: vereszlobodscsino za szvét
je obráno pri Breitenfeldi Gusztáv Adolf,
te krsztseník i vítéz.

Vereszlobodscsina! — Gda je Gusztáv
Adolf vu treszetilétno bojno zmész-

sztópo, bi sztanovito lehko pravo etak:
csi caszar obláda, on vsze za katholicsan-
szko vcsiní. I csi je meni obládnoszt oszod-
jena, more vsze evangelicsanszko bidti. —
Ali on je nê tak pravo. On je nikoga nê
steo prisziljavati. Nyegov cio je bila szlo-
bodscsina, düsnevészti szlobodscsina, ve-
reszlobodscsina.

Té cio je on — z-zvönesnyega gle-
döcs — szamo szpölojna doszégno. Cuius
regio, eius religio, tó je, zemlé goszpöd
je zapovedávao obri vadliványa szvoji
podanikov, tak je szkoncsano vu 1648.
Westfálszkom méri. I prisli szo tézki cajti
znövícs. Vero ali domovino osztaviti za-
povid je kelko jaja — nevole napravila.
Jezero, sztojezero ji je osztavilo domovi-
no, naj szo szi tak mogöcsi vero obdr'za-
ti. Ali nê ménye ji je ráj düso pogúbilo,
kak pa ka bi sze odlöcsili od materszke
zemlé domovine. Dönok pa sztojí récs
onoga szpömenka napisza. Ár z-preoblá-
dányem katholiskoga 'zelenya, ka záhodno
krsztsansztvo nemore drúgo bidti, kak
katholisko, je sztanovito csloveka vere-
szlobodscsina posztávléna gori. Düsnevészti
szlobodscsina je dobléna, csi je taki escse
vecs, ka sztó lét moglo pretecsti, dokecs
je v Ausztriji II. Jožef vödao potrplívosztí
zrendelüvanye.

Vereszlobodscsina! Jeli szmo jo do-
szégnoli rēszan z-céla? Jeli ne szlísi coj
k-punój szlobodscsini znotrēsnyega 'zítka
tüdi jezik, návada, itv.ij?

Doszta 'zaloszni dogodkov nam dá praviti, kâ je nas cât priszpodoben k-tre-szetilêtne bojne cajti. Ár escse itak nega méra okoli nász. Da bi Bôg dao, ka bi 'ze ednôk prijao cslovecsansztvo szloboditelszki dűh Gustav Adolfa!

(A. G. A. B.)

Luther 'ze'zgé pápo prekenyena bullo.

Po 1517. leta oktobra 31. dnéva je 'ze tri lêta tápreteklo, ka je Luther Márton oni zname-niti 95 pravic, djátk, gori prebio na Wittemberg-szke cérkvi dveri.

Pápa je zaprva tak miszlo, ka je ober tē 95 pravic med barátmi tekôcse stükanye nisterni „pijáni barátov i popév“ nicsesztna szvaja, stera száma od szébe zaszpi. Ali da sze je té boj nē vtihsao i Luther je napozávanye pápo, pôleg Môdroga Frigyesa kralé odeberajôcsega poglavára tanácsa i pripoveszti v-Rim nē sô na racsún dávanye, je pápa na Kajetán bíborosa zavüpaó, ki sze je v-tom vrêmeni za gvüsnoga dela volo v-Nemskom országi zdr'závaó, ná vöposzlhúne i poszvedocsi tomi »jeretaiki, krívoverci«, ka on blôdi i nema pravice. Na steroga pozávanye je Luther v-Augsburg sô, escse i pred Kajetánom na kôlina szpadno, ali da je od imenüvani djátk

odsztôpiti nē steo, ár szo na szvétoga píszma fundamenti sztalé, ga je té prestímáni, nadűhto zviseni velki goszpôd z etimi recsmi sztirao od szébe: „Poberi sze i neprobaj predméne pridti tecsasz, dokecs odszvojega vcsenyá neodsztôpis i nyé tá nezavr'zes“! Szledi je na Luthera edno pís-mo etak odgôvoro: »Nescsem vecs v-gucs sztá-noti z-tôv bestiov, (zvirína) jáko globoke ocsi má i csűdne spekulácie vu glávi.“

Szledi po toga mirovnêsega previdênya z-Miltitz bíborosa razklájanyi sze je eden dr. Eck János imenüvani ingolstadszki profeszor vojzno v-Luthera, ki sze je 'zayim v-Lipce vársi v-pét dni tekôcse stükanye, disputálivanye písztó. Vu etom razplávlanyi je escse zaisztino bole szpoz-nao Luther i prevedio, ka pôleg szvétoga píszma on kak krepko i veliko pravico má, dr. Eck pa da je toga reformátora obládati nē mogao, je v-Rim odpotüvao i prí pápi doprineszao, ino ga nanyé vzéo, da nyemi posle: prekenyena bulo (prekenyena liszt).

Csűdno edno písztó je bilô tō, stero je te lűbéznoszt i miloszt csinécsega i nazvesztsávajô-csega goszpon Krisztusa, szebé tak zváni zemel-szki namesztnik vu szvojoj vdűhtoj zvisenoszti vödao. Naszledüvájôcs sze je zacсно: »Sztani go-ri, oh Bôg i bráni szvoje dugovánnye; szpômeni sze z-ospotávanya, stero prôti tebi csiní vszáki dén eden bláznik. V-tvoji gorica j edna dívja szvi-nyá frcska i opűsztsáva vu nyí dívji kan'zar.“

Podlíztek.

Ágica je odpűsztila.

Máli román. 'Zitka kèp. Poszl. Fliszár János
VIII

Ka szí mi prineszao z-szenya ?

Stirinájszet máli 'zibkov sze je vözleglo 'Zófikí popoldnévi i zdravo naszvêt prislo.

— Ojjé, escse szem tákse szrecse nē mēla pri le'zenyē 'zibkov, ka bi edna gôsz stirinájszet zlégla vö! — sze je veszelila tá lêpa vertinya, 'Zófiká. Ali szledi, kak szí je száma vu szebi premislávála, je jáko pobita grátala vu szrdci. Komi szprávla dônk ona tak szkrblivo tō vnôgo lêpo bēlo pérje i posztelíno, da sze je nigdár ni za ednoga povitnoga vankisa potrêbcšina nē szkázala pri hízi ? ! I obcsűtila, znála je, ka ga tűdi

nede nigdár trbelo. Pa nakeliko je 'zelēla, csi bi szamo li edno dēte mēla, na stero bi szkr-bécso matersztvo, szrdcá nyénoga zijajôcso lű-béznoszt vörazlejála. Drűgoga hípa tō tak veszē-lo, mládo 'zenszko je etaksega hípa nakeliko vö-odmenila nyé 'zelejôcse szrdcé britka túga, cēle vöre sze je jôkala vu hízo zaprêta. Tam je tűdi tocsila na tō szenye z-szvoji trinovi ôcsi d'zűnd-zavne szkuzé, i naprê je z-omára szkládala de-vojksztva szvojega szpômenka oblêke.

Med preklájanyem sze je namērila na pod indasnye pantlike szkriti, ali potisznyeni, z-vel-kov szkrbnosztjöv i v caganyem iszkajôcsi i dosztakrát britko jôkani zárocni rôbec, steroga je nyéni mőz dao nigda Ágici.

Oh kak preveliko szmíkanye je obcsűtila vu szrdci ! . . .

— Oh, jaj, znam 'ze zaká me Bôg kastitiga ! . . . Porobila szem od szírotne deklíne.

Potom 41 djátk imenüje z-Luther Mártona návuka, medvecsimi i tó tüdi »ka je nepravicsnoszt jeretnike 'ze'zgatí« i 60 dní nyemi napremislávanye dá, naodsztoplenye i nazâvzétje vcsenyá i djátk prôti pápo vcsenyê vödáni „ár pápa ne'zélê szmrti tím zablodjenim grêhsnikom.“ Csi pa nevzeme nazâ krívoga szvojega návuka, teda tak nyega, kak nyegove naszledníke liki vtepene jeretnike i szúho ro'zgé goric goszpodnovi, pôleg nyí zablodjene vrêdnosztí pokastiga.

Dr. Eck sze je z-radosztjov opojen pascso nazâ v-Nemskiország, vem je szlobodscsino dôbo zdâ po »szvéto« ocsi vödánim prekenenya lísztom kogasté pokastigati. Szamo, ka sze je jáko 'zalosztno vkano, 'ze szo vecsnê 1415. leta píszali i Husz Jánosa szo nê zaman 'zé'zgalí na gorécsój grmadi. V-Lipce váras pridôcs, je v-edem klôster mogao pobegnoti pred z-szrdítosztjov napunyenim lüdsztvem i v-nocsi vu gôsztoj knici je szkrivomá potüvao dale k-Môdromi Frigyesi, steri kak patrônus i zagovoritel Luther Mártona nyemi je prepovedao tó bullo vörazglásziti; v-Erfur váراسi szo pa diácke, visise sôle osznovleníci vu vôdo zlücsali 'znyé doj zostampane exempláre etak erkôcsi: »zdâ szi z-isztinom nulla«, ali szi bojdi nicsesztai vodeni mehér. Naisli szo sze bár mészta, várasje táksi, gde szo na toga szlêpoverca V. Károly caszara zapoved, pod obhodom pápo prekenenya lísztá po Luther Mártoni vödáne knige i píszma na grmádaj 'zé'zgalí.

Luther je zaprva tak miszlo, ka je tó bullo Eck szam brezi pápovoga znánya hamisno vöposztavo, za steroga volo je prôti »Nôvim Eckféle bullo« i la'zam« píszanom artikulúsi osztro napadno i prôti povedao. Ali szledi, gda sze je 'ze ogvüsaó, ka od pápo zhája, je i 'znyim tüdi racsun napravo, vu „Prôti Antikrisztusa bulli« imenüvani i píszani létkej. »Povrnte sze — tak píse vu etom szpísi pápi i nyegovim bibornokom — i kak náhitrê konec vcsinte vasemi vragometnomi preklinyanyi i Bôga zburkajôcsój nepobô'znosztí vasój. Ár csi nê — znajte, ka jas zevszêmi onimi, kí Krisztusa molijo. vase trônuse za tákse, stere je Satan vu szvojo oblászt szpravo — za Antikrisztusa trônuse drízim, sterim sze mí nepodvrzemo, szebé k-nyim neracsúnamo, nego kak Krisztusa glavne protivníke odürimo i globoko zavrzemo, gotovi jesztemo za eto nazvêsztseno pravico vase blôdno prekenenye z-radosztjov nosziti i z-ednim vasz prosziti, da nasz od nyega nigdár gori neodvêzte, nász za szvoje verníke nedrízite i escse ka ná vase gnúszno tyránistvo (szilnovládanye) popolnoma zvršite, szmo sze gotovi na szmrt podati i mantrníksztva moke pretrpeti. I csi tak, ka escse vu nami kâ jeszte z-Krisztusovoga dúha i 'znyegove vere, tak prêk dámo vász, vaso bullo zevszêmi zrendelüvanyami navküp Satani, na szkvarjênnye têla onoga, koga vi pregányate vu iméni nasega goszpodna Jezusa Krisztusa«.

szrdcá lübéznoszt, záto je vtájo od mojega szrdcá tüdi Bôg lübézen! . . . Szledi jo je pá drúga sztráhota obísła: 'ze je mraknolo i escse itak je nê prisao domô vért. Szôszede je 'ze pred vecs vörami vídla szkôz na oblok vinyene domô prihájati!

Josko! — právi k-ménsemi hlápcseki, — idi prêk k-szôszedi i opítaj od Stevan bácsíva, jeli szo nê vídli Bálinta napláci v szenyi? Csi nevêjo, gde bi sze zamúdo?

Gyeklavi Josko je za nistero minuto 'ze brezi düske nazáj pribêzao i z-zadrávájôcs pravo:

'Zo-'Zo-'Zófi v-v-vertinya! St-St-Stevan bá-bácsi sz-szo ta-ta-tak pravli, ka-ka szo Bá-bálin-iinta na-na-naszenyi vi-vi-vidli z-d-z-d-dve-ma má-málim-m-ma de-de-detoma h-odíti ali k-ka-ka-ka-kama szo sl-sli, ne-ne-nevêjo?

— Oh goszpodne Bo'ze, pomágaj mi! Naj ga je szamo stoj nej bujo za güncseszke sume volo! . . .

Kak je márho i 'zivázen nakrmila i notri zaprła, je pá v prêdnýo hí'zo sla i pri lampasa poszvêti z-zalüvájôcsöv düsov, z-pokôro csinêcsim szrdcom sze je vu vrêlo ponízno mislênnye vtoníla . . .

Ednôk szamo natíhom, z-szkrovnim zaszmêhom notri sztôpi v-hí'zo Bálint gazda:

— Prisao szem! . . . Má biti szi me escse níti nê csákala?

'Zófika je gori szkocsila z-sztolca i veszêlo pred nyega bêzala.

— »No ednôk szi 'ze dönok prisao?! . . . Zakaj szi sze tak dugo zamúdo? tí, tí lagov cslovek! . . . I ka szi mí pa prineszao z-szenya? . . .

— Prineszeo szem! — mílo jo je pogledno, namali sze zaszmiejécsi od vína i friskoga lüfta vu obrázi erdécsi Bálint gazda. Ali tak, ka nezavrzes i z-radosztjov vzemes, ka szem tí

Po etom doj zracsúnanyi je na dela presztor sztôpo Luther. V-1520. dec. 10. je eden razglász prebio na vszevucselisca csarno táblo, vu sterom nãznánye dá profesorom i osznovlenikom, ka predpoldnom ob 9. vöri Antikrisztusa (pápo) bullo 'znyuvimi pravdenimi knjigami navküp 'ze'zgati dá. Vu imentüvanom vrëmeni je z-profesori, diákmi i z-veliko vno'zinov národa zvöna várása pred tak zvána Elster vráta só. Gori szo posztavili máglyo, Luther je gori szklao pápo vsze dekretume (pravdene knjige), eden profesor je vúzgaó naküp szklajena drva (máglyo), on je pa z-etimi recsámi lücsó vu plamén po pápi nyemi poszlano bullo: (prekunyenya liszt). »Da szí tí goszpedna szvétnika (ali szí Krisztusa) ob'zalsztio, ná ob'zalszti i preprávi "tebé te Vekivecsen ogen.« (Josué 7. 25.)

Luther sze je nazá povrno na vszevucselisce, ali diácke szo tam osztali pri gorécsoj grmádi mrtvecse peszmi szpëvajöcsi, pokápali szo pápovo oblászt i zvisenoszt, vu ogen szo lücsali po dr. Eck bíborosi i drügi rimszi piszátelaj vödáne i piszane knjige, stero szo nyim do rôk prisle. Na drügi dén je Luther vu ednom k-szrdcê gucsécsem lépom, nábüdnom govorënyi diákom na szrdcé zvézao, ka komi je düse nyegove zvelicsanye drágo, ná sze varje Krisztusa zatajiti i k-pápvim vernikom sze pridrú'ziti.

Luther je z-etim odrezao vsze vezálje, stero je nyega escse k-Rimi prikapsilo. Staupitz priáteli

prineszao, ár szem tí tákse prineszao, kákse tí nemas.

No malo pocsákaj, precí tí tádam!

Vö je sô na trnác i na nárocsáj je notri prineszao máloga Miseka.

— Tô más 'zena. etoga máloga, brez materé i brezi oco bodöcsega szíroticsa szem prineszao tebi za senk! Rada ga mej tak, dabi ga tí Bög poszlao i dao! . . .

'Zófika sze je zaszkozíla i vu szvoje nárocsa je vzéla, 'ze sznenoga pojbícsa.

— Oh cslovek! gde szí naisao ete drobís?

— Ednök tí 'ze povém vsze tô tüdi . . . Ali odpüsztí mi, ka szem szebi tüdi prineszao senk. Vö je sô nazaj na trnác i za rokô je notri pripelao málo Ágíco. Pogledni tô tüdi i küsni jo! . . . Tak, moja krv, tak! . . . Jaj tí 'zena, da te etak trnok rad mam! Vidís, Ágíca mi je tüdi záto odpüsztíla . . . Záto mí odpüsztí! . . .

(Konec.)

je etak píszaó od szvojeja z-krepkov volov namenyávanoga dela: »Zaprva szem trepetao i Bogá molo, ali zdá sze bole veszelim tomi deli, kak kako li drügomi vu 'zítki mojem. Do tēja mao je vsze lí sála bíla, ali zdá sze je na ômurno delo preobrnolo, kak szí tí pravo: „Csi Bög nedoprineszé, tak niscse szpuniti nede mogao.“ Zdá je ocšiveszno vu Bó'zi rokáj nase delo, stero niscse tajiti nemore. Cêlo gíbanye velko, zmo'zno válovje rédi, stero, kak miszlim, sze lí na szödni dén i në prvle má vtíhsati.“

Luthera eto delo je në kákse nezrêlo, mladoszti nepremísleni csin, nego ednoga dozorzene, globoke pámeti, od dühá szvétoga navdëhnyenoga, po Bógi vöodebránoga mó'za szamoszvéstzen sztopáj bio od pápo i pápove cêrkvi, k-reformácii ali k-vere krsztsanszke od tadankov i krívoga vcsenyá ocšiscsávanyi — k-gorioszlobodjënyi düsnevészti i nazá povrnënye k-Krisztusa csísztomí návuki, stero je one sztotine preszvetšenoszt 'ze gorécs 'zíjala i tesko csákala, ná sze kmíca düs razvedrí i Antikrisztusa oblászt porúsi.

FLISZÁR JÁNOS.

1517. oktober 31.

Vu tom hípi sze je zacšno
Te velki boj vere,
Steri je Rimpápo oblászt
Rúso vise mere.
Wittemberga cêrkvi dveri
Szo bilé mocsína,
Odkud sze je razvedríla
Kmicé oblacsína.

Prôti Rími z-rêcsi ro'zjom
Ide bojnik vrêli.
Viditi je, kak je zdrzen
Vu düsi i têli.
Poszvêt vu'zgé v-gôsztój kmici
Na szkrito biblio:
Nyé pravice tolmacsíti
Na krívo neszmíjo!

Prôshti barát, dön'k sze králi
Pred nyim nanízijo,
Serezje kmice vojnikov
Prednyim, kak bé'zíjo!
'Zítek gráta na papéri,
Po sterom on písé, —
Zvisávajo ga jezere
Ober vszega vise.

Hej, dnesz sze tüdi dr'zijo
 Ríma szlugi kmicsni,
 Pregányajo i davíjo
 Pravico neszrecsni
 Ali pravica obláda
 Vszo mantra neszmerno,
 Obládajo, poterejo:
 Ríma môcs csemerno.

Dugo lét je trpo té boj,
 Dokecs sze je vtihsao,
 Verne düse sze vcsakale,
 Mir je znébe prisao.
 Dr'zmo sze ocsákov példa,
 Z-szrdca Bogá molmo:
 Pravica obláda vszigidár,
 Tô li sztálno võrmo! (F. J.)

Nase sinyoríje szpráviscse.

2. Sinyôr konstatirajo, ka je gyüles pôleg E. A. vorcanov vküpepozváni i gledécs na vküpszprávléní poszelníkov racsún, szkoncanya szpodoben. Ár inspektora sztolec prázen sztojí, vu csészti najsztarésega gmânszkoga inspektora, Darvas Ferencza za szvetszkoga predszednika szpráviscsa, na tak prázno posztányeno meszto sinyoríje szvetszkoga zaperníka za eto szpráviscse Dr. Vucsák Stefan bodonszke fare inspektora, za poverítele szeje napiszníka pa Siftár Károly dühovníka, Vezér Géza inspektora i Vukan Kálman kántorvucsítela oproszijo.

3. Pred dnévním redovékom Dr. Popp Filip sinyôr, 'zinata cêrk. predszednik tumacsíjo horvatske sinyoríje topeo pozdráv vszém eti vküpszprávléním verebratom. Proszíjo Bogá, naj blagoszlovi denésnye tanacsüvanye i szkoncanya! Z-radosztíjov naznányajo, ka szo po nyí Dr. Morehead, luth. szvet. drüstva predszednik topeo pozdráv poszlali prekmurszkím veredományím. Ár cêrkev nepozna politícsni graníc, vüpajo sze, ka bomo na prísesztnoszt tüdi szküpnosli i szküpná bremena z-lübéznosztíjov znásali.

Kováts sinyôr vu iméní szpráviscsa za dobroszpádajócsi pozdráv lépo zahválnoszt vadlújejo.

4. Sinyôra létna nznanoszt od 1925 jul. 1. do 1926. szépt. 8.

Na cêrkevne krajíne predszedníksztva zrvananye szo poszebne gmajne vôtímvale na 'zinata poslance. Notríposzláni vôtumje szo po odebránom nazavüpszttví 1925. júlia 19. gori od-

prêti; konstatêrano je, ka szo zvôn sinyôra i sinyôrszkoga inspektora, steríva szta pôleg csészti 'zinata kotríge, escse Godina Stevan petrôvszki, Heiner Géza hodoski, Luthár Ádám püconszki, Siftár Károly bodonszki, Darvas Aladár kri'zevszki dühovníci i Kühár Jo'zef tesanovszki, Siftár Géza bákovszki, Dr. Skerlák Aladár fiskális v-Szoboti, Vezér Géza martíjanszki, dr. Vucsák Stevan vrács z-Szobote odebráni za poszlanice. Kim je poszlansztva llszt vöposztávleni. 'Zinat je 1926. apríla 15. odprêti i na tom prvom gyülesi je znase sinyoríe sésztt dühovníkov kak cêrkevni i Kühár Jo'zef szvetszki, poszlaníkov bílô nazôcsi. Na 'zinata drügom gyülesi, da je vecs rédni kotríg za neodlásani poszlov volo v-nyem tál vzéti zasztávleno bílô i da szem od Dr. Popp Filip Synoda predszednika szígurmo povelénye dôbo, da meszto zasztávleni rédni kotríg, podzavüpníke mámo poszlati, szo Dr. Vucsák Stevana, Kühár Stevan püconszki inspektor, Dr. Skerlák Aladára, Fliszár János vp. vucsítel díacszkoga dôma ravnítel, steríva szta pri oglasüvanyi vôtume dôbílá, obete'zánoga sinyôra pa Kováts Károly gorní szlávecski dühovník namesztüvái. Nazôcsi je bílô tak z nase sinyoríe sztráni na drügom gyülesi 'zinata 11 poszlanícov, kí szo 8 dní bílí tam.

'Zinata sztroske je pôleg szlabe mere pri prvom gyülesi szploj, pri drügom pa z-tála sinyorszka gasza pokrívála. Na drügom gyülesi nam je z-tála krajíne gasza pomogla po szkrbnosztí ameríkanszke ev. cêrkvi podpore. 'Zinat je szvoje goridánye z-véksegá sztrána 'ze odpravo. Vu 'zítíki bode vardenyeno, jeli szmo sztálno násztavo osznôvíli.

2. Díacski dom je po vnôgi teskôcs obládányi, z-Bogápomocsíjöv dokoncsani. Od steroga popólnési kép ravnítele naznanoszt posztáví pred nász. Pri sterom namêním dvê toga sze szlíhsécsví nálogi porácsati.

3. Gornya szlávecska gmajna je v-grüntnoj knígi na szébe dála szpelati po Fártek Ferenci i tüvárisíci Szrdice verníkov za cêrkev i farov darüvano pod nr. 422/95/2 sztojécse 1 1/2 pl. zemlé i koseli ne, stera je 1925. nov. 3. z szobocske kr. bírovíje szk lepom vu Gornyo szlávecsko 271. stev., po Bok án Mihályi Gorníszlávecsa verníki darüvana, stev. 96./b./3 na 500 kvadrát presztora nyíva v-Gornyo szlávecsko 272. stev., i od 1918. márc. 19. na dühovníka v'zíványa darüvano 1 1/2 plüga orátníco st. 111/2 vu Gor. Szlávecsko 273 stev. grüntn knígo notrí szpelana. Vsze one zemlé koseline tá-

lov, steri od cérkvi, farofa fundusa i davorisca vise prídejo, haszkov v'zivanye sze dühovniki dá i ogvüsa, stero on 'ze zdâ tüdi v'ziva i haszni.

4. Gornja Szlávecska gmajna je 1925. okt. 18. pod predsedniksztvom Godina Stevana G. petrôvszkoga dühovnika gyülës dr'zála, vküp je posztávila dühovnika pozváni liszt. Da je te odprvésega nëszlabësi, szem ga potrdo. Da je gornya-szlávecska fara 'ze od trê lét mao brezi pasztéra bila i da je tó meszto dopuniti szilno bilô, 1925. nov. 1. szam za csasznoqa adminisztrátora Kováts Károly pomocsnoga dühovnika tá poszlaó. Pojbits Gyula levita vucsitela szem od té szlüzbe gori mentüvao, za nyegovo verno csészti szpunyávanye nyemi zahválnoszt darüvavsi.

1925. nov. 17. je obdr'zála G. Szlávecska gmajna kandidátai gyülës. Od toga gorivzëti protokulom i vöposztávleni pozvani liszt szem gori poszlaó krajinszkomi predsedniki, odkud je odobreni pozv. liszt i kandidátov redovék nazáj doj poszláni, na stero szem dühovnika zbérájöcsega gyülës na jan. 17. dén 1926 vöodlôcso. Na tom gyülësi szo meszto méne poszt. g: Godina Stevan bilí predsednik. Odebráni je ednoglaszno Kováts Károly za dühovnika, koga szem márc. 7. vu dühovniksztva szlüzbo öszvetno notri szpelao.

5. Gornye Szlávecske gmajne eden tál, steri nescsejo privoliti na vöodlôcseno meszto cérkev posztaviti, sze je z-prosnyö. k-minisztersztvi obrno. Minisztersztvo je nateiiko vu postenyê dr'zalo naso autonomijo, ka je tó prosnyo, stera sze nvega nedosztája, k-meni poszlalo doli zavolo vrédvzëtja. Nakeliko je prestimanya vrêden vere vadlúványa ministeriuma te lojalisni obhod, nateiiko je pogovárjanya vrêden gornyi szlávecski gmajnarov on csin, pôleg steroga ni tó neznájo, ka cérkevna dugoványa pod cérkevno visiso oblászt szlúhsijo, i du'zni szo prôti nasoj cérkevnoj oblászti teliko postüvanya prikázüvati, da sze nyénomi szkoncsanyi podvrzejo i neiscsejo pri nedoticsni faktoraj tákse, stero tam nemrejo doszégnoti.

6. Hári Lipót theologusa, steri je dühovniksztva egzájmen v-Soprôni dolidjao, szem k-szebi za pomocsníka (kaplahána) pôzvaó i kak táksega szem 1925. nov. 1. v-Dolnyo Lendavo poszlaó tak, ka tó pozványe szamo teccasz

sztojí, dokecs szí Dolnya Lendava rédnoga dühovnika nezeberé.

Dolnyalendavszka gmajna je v-1925. okt. 4. pod vp. g. Luthár Ádám, od sinyôra vöposztlanom predsedniksztvom dr'zánom gyülësi z-nôva osznôvila dühovnika pozváni liszt, steroga eti prilo'zenoga notri pokázem.

Na dolnye-lendavszke fare prosnyô, gledécs na nyé neodlásano sztávo, szmo 1926. jun. 23. vu tom vüpanyi, da szinyôrszki gyülës oszvoji, odobrili molitvárnice presztranenya i pred nyô törma zidanya predpravko (plán) i proracsun. Tó pred nász teda za tak szilno pokázano delo sze je szledi zagvüsní zmész pridôcsi zrokov volo tó pôt dönok nadale odvrglo.

7. Od Hári Lipóta dolnya lendavszkoga p. dühovnika je 1926. márc. 1. pôrgarszke sôle ravnitel vkraj pôbrao vogrszke verenávuka vucsne knige i od ev. solárov tüdi z-onim govorënyem, ka sze vere návuk neszmê vu vogrszskom jeziki vcsiti.

Uprav v-tom dugoványi je odpiszao dolnye-lendavszke pôrgarszke sôle ravnitel tüdi i naznano, ka on záto nemre dovoliti vu pôrgarszkoj šôli vu vogrszskom jeziki verenávuka dati vcsiti, ár vucsenyá miniszter pod 84,595/925 br. zravnanye szamo osznovne sole do strtoga zlôcsa dopüsztí verenávuk vu maternom jeziki vcsiti i od pôrgarszke sôle vucsénkov sze more telko 'zeleti, da nateiiko razmijo dr'závni jezik, ka sze vu nyem vsze i tak tüdi verenávuk lehko vcsíjo. Mariborszki glávni nadzornik me je tüdi goripözvaó, naj Hári Lipót pom. dühovnika obercsém na minisztra zrendelüvanya respektëranye. Odpiszao mi je escse i tó, ka je tó cêlo delo pred minisztersztvo odposzlaó.

(Nadaljávanye príde.)

G. Petrôvszke „Nedela“ cérkvi katholizêranya nistere dátke.

V-ní'ze szpisanom artikulusi postüvanim cstitelom notri pokázem nistere dátke, stero szo nam sztári Mikéla András, nás vrêli vernik notri poszlali, stero dátke szo z-'zalosztnoqa verepregányanya vrêmena i stero sze dosztájajo gornyepetrôvszke dneszdén sztojécse, tak zváne „Nedela“, po prôsztom z-pokvarjene szentrititás rêcsi »Szentiritás«, (szvétotrojsztvo) katholicsanzke cérkvi, stera je kak vsze ove drúge, tüdi

evangelicsanszka bila i na diko (!) Zvelicsitela, krsztsanszkoga návuka, pa od odürnoszti pode'zigani Jezusovi szlugov szili vkraj vzéta. Zagvüšno do té prigodne dátke intereserale nase cstitele i csi bár 'zaloszten szpõmenek ponõvijo vu szrdcáj nyihovi, dönok sze trõstamo, ka do je z-nále'znosztjov csteli.

Nedelszka cérkev je med timi szlédnyimi po monostêrszki barátov szili vzéta vkraj. Náj szlédnyi evang. dühovnik sze je Lendvay Tamás zvaó, 'zena nyegova je bila Lörincházi 'Zu'zana. Obá szta nemesnyáka bilá, kmete (jobb ágy) szta mela v-Peszkövci: Svendarova i Spararova (dnesz Rüzsicseje), v-Petrõvci: Spilákova Krámarcsova i Borzinova, v-Sztányovci: Kolárova i Matusova familia. Tê szo bilí dúzni moj (Mikola Andrása) od Bõga jedíno za gorice sztvorjeni, lepõ le'zécsi brég obdelati, steroga od cérkevnoga grünta szamo edna kólna põt lõcsi. Kak cérkevnoga zemliscsa, i farofa szõszed szem od hípa, do hípa bodõcsimi plébánusi, kí szo nê nateliko zagri'zeni protivníci lütaranov bilí, kaksí sze dneszdén vu vnõgi mészta nahájajo, vu nájjaksem jedinstvi i prazmènyi 'zivo. Isztina, ka szo te escse nê blõdili plébánusje szvoji verníkov z-tém, ka je zmésno híztvo nêzákonszko i 'znyega zhájajõcsa deca szo fotivje, ka je v-lütaranssko cérkev, ali na szprévod idti telko, kak na vekvecsno szkvarjenje sze podati itv. Nego, kak dobri, zevcseni vértovje szo lüdém vu versztveni dugóvnyaj, vu zemlé, goríc delanyi, szádapõvany tanácsnici bilí i z-csednim vértivanyem példo kázali. Vu moji dúgi létí szem z-naszledüvájõcsimi plebánosi bio szõszed: kak máli pojbar põmnim sztároga Krenusz Jánosa, koga návadna rêcs je bila: Fongos máter, z-mojim ocsom szta v-priátelszti 'zivela, eden jáko dobroga szrdcá pob. lüden plébánus szo bilí. Scsavnicssár St., Fodor K., Kocián Stevan, steri je odtéc v-Stevanovce odisao, szo vszi dober szpõmenek niháli za szebom, z-lütaráni, i z-lütaranzkimi dühovniki v-nájjaksem prijátelszti, v-küp szo 'znyimi hodili polóvini, na koline, imén dnévov itn. (Bõg drági jeli sze je nê steri zatoga volo szkváro? (Csúvar).

Vszáki plébáns je mogao nika naréditi dati pri fari. Krenusz je pri farofi, steri je od církví dalecs vu búkonye dõli sztao, málo kapêlo dao zozidati, gdê je zvõn nedele i 'szvétkov vszákdanésnye církevne poszle szpunyávo.

Fodor Károly je farov z-búkonye na vezdásnye meszto dao zozidati, v-Kri'zevci sztojécso kapêlo je dao razmetati i cigel v-Petrõvce zvoziti, z-steroga je vérsztvene presztore dao zozidati, k-tê foringam szo lütaránje tüdi prihájali napomõcs.

Vu Kocián Stevana vrèmeni je fárbana odznõtra cérkev i da je vápno nakuszti bilõ, szo je zidárje z-klepácsi mogli doli szekati, kak szõszed szem pogledno tõ delo i ka szem vido? Od szekrestije prõti oltári vu velikom krõ'zi je diacski napiszek bio napiszani z-Jeremiás proroka kníg i podobe namálane. Z-Kocián plébánusom vküp pridõcs, právim: g. plébánus, eto málanye szo nê katholicsanci odpravili, nego lütaránye, ár nemre viditi tü ni Márie, ni kri'za. Na stero mi plébanos ercséjo: Priátel, ví leka isztino máte, potom szo vödáli pozvati Dr. Ivanoci sinyõr kanonika, kí szo zapovedali on napiszek i podobe z zidári doli zaszekati, naj ji vszáki necsté.

Bívisi plébánusje szo sze nê doszta brigali zavolo znõva nasztávlene petrõvszke ev. gmajne v-1820. Nê szo gýajali na ev. düse, gde je nê bilõ zmèsnoga histva. V-Adrianci, v-Petrõvci, v-Sztányovci je szamo edna-edna híza bila kath. V-Sülinci, v-Nerádnovci, v-'Zanavli naimre v-Borecsem 'ze vecs. Borecsance je Ficko Miklós preobrno, kí je od nikoga sztríca, kath. plébánusa, doszta pènez öroküvao.

Lend. ay Tamás, kak je cérkev vkrajvzéta, je od verníkov szlédnyi szlobõd vzéo pod zdá escse napláci sztojécsov võtlov sztárov lipov, stera je tisztoza hípa k-mocsnómi koli privézana szlaba mladika bila.

Pri toj szlédnyoj Bo'zój szlú'zbi szo popèvali: »Goszpodin Bõg, neosztavi nász« peszem. Mojega ocsé babica (sztara mati) szo tüdi nazõcsi bilí, oni szo sze v-Kri'zevci dr'zali (te je escse tam nê bilõ ev. gmajne). Lendvay Tamás dühovnik sze je potom dober csasz v-Domajnkisevszkoj búkonyi, lõgi zdr'závao, tá szo hõdili k-nyemi verníci szkrivomá, gde je je szpovedávo, batrivio i potrdjávo vu veri. Kama je odnut míno, je neznáno; zagvüšno je vu káksega krvi 'zelca Karaffa-féle divjega protivníka rõke szpadno i oszmrten. (Od sztároga Berke Jánosa, Kri'zevszkgva dühovnika szem csüo gúcsati, ka je od divji nepriátelov zgrábleni, od

nyí rôk neszmileno vu téli obstonkani, med grozнім mantrányem od mostva szprávleni, mogao naporob szpádnoti i mantrniksztva szmrt vzéti gori.

(Nadaljávanye pride.)

Zavr'zeni brütiv.

Zavr'zeni brütiv tam na konci véski,
Nekopajo groba v-nyem dávno nikomi,
Veke pozábleni, grobi zarasztseni,
Od velke travíne do kôlin pokriti.

Gráhka raztrgana, vráta prevr'zene,
Poszêhne dnesz-vütro i 'znyega vsze drevje:
Edno veter bríje, to ovo blískz klêszti,
Nega, kí bi szadio drúgo na nyé meszti.

Nôvi národ zraszté meszto ti szpajôcsi,
Za szpômenek zdávnyi sze nebrigajôcsi;
Nyí teske rane szo vsze 'ze zacêlile,
Na nôvom brütivi bolezen zgúbile.

Med sztancsari véski sze komaj náide sto,
Koga bi bolelo szrdce i za nyé slo,
Li edno mamico sztáro krsztsenico
'Zené túzna 'zaloszt szirôto sztarico.

Od nôvoga brütiva má sztarêso 'zaloszt:
Tá zemla pokriva nyé indasnyo radoszt;
Na pô sztotine szo pretekla 'ze lêta,
Ali izda 'zivé nyé 'zaloszt nevrê'a.

Vö-vö ide vcsászi med szvoje indasnye,
V-düsi, v-téli vtrêta, vtonyena v-mislênye.
Glêda en fléknyen grob, tak da jo sto vídi,
Za prlávi kríz jo sztarico on mízli.

JAKAB ÖDÖN. (F. J.)

Podpornice szpráviscse.

Prêkmurszke evang. sinyoré podpornica je szvoje létno szpráviscse 1926. szept. 8, na Hodosi dr'zála.

Podpornice cérkevni predszednik Siftár Károly dühovnik szo vu szledécsem dáli naprê szvoje naznanênye.

Pá szmo sze vküper szpravili, da sze od cérkevni nasi potrebôcs, 'zgécsi ran i odnyih vtih-sanya tanácsivali bodemo. Podpornica je onoga

szmilenoga samarítánusa násztava, stera je pozvána cérkvi nase boleznoszti vtihšavati, nyé zménkanya pôleg premôcsi vrácsiti. Csi sze nazâ zglédnemo na doj pretecseno leto, 'zalosztno morem vadrüvati, ka szo sze nase potrêbcsine, teske szkrbnoszti nê 'poménsale, nego témbole povéksale. Na tô gledôcs na nisterni dugovány sztális poszebno odkrito pokázem, ár szmo one li tak mogôcsi vtihšati i odvnrôti, csi je popolno poznamo.

Obprvim od podpornice podpéranoga diacs-koga dôma 'zelém gúcsati. Tak mízlim, ka diacs-koga dôma pozványe, nyega potrêbcsino vszâki prav obcsüti. Od té násztave viszi prêkmurszke ev. cérkvi bívoszt i prísesztnoszt; 'znyim ali ob-sztojímo, ali szpádne. Od diacs-koga dôma csâkamo nase szvéte materé cérkvi prísesztnoe cér-keve i szvetszke voditele, dühovne pasztére. Csi voditelov, dobri vojov nebomo meli, nasa cérkev, nase szvéto vadlíványe veszne, ár naveke isztin-szka osztáne nasega Zvelicsitela tá rêcs: raztepé sze, prêde on národ, steri brezi pasztéra i vodi-telov posztáne.

Bár je diacski dom goriposztávleni, ali es-cse je itak nê nas, ár ga tak veliko bremen te'zi, da sze nam bojati trbê, ka ga nebode mogao prenosziti. Teska szkrb nasz te'zi, odkud vmemo pokritje na toga bremena odvnrênye?

To drúgo tesko pítanye pred nász posztávi dvê miszionálnivi gmajni 'zaloszten sers. V-tom sztáni je nê vsze vrédi! Z-moje sztráni ndr'zim za zdravo, ka edna ta nájmáljsa gmajna tam namêni zacsnoti, kama szo ove drúge gmajne li po cseresz dúgi lét vrêlom zdrznom deli príditi mogôcse bilé.

Cérkev, törem namêni zidati, geto escse ni farofa, ni potrêbnoga pokrítja nema na tô! Ka má z-toga szhájati? Tô ka zavolo zidanya cérkvi i törma nyé szlabo cürécsa vretina opádne. z-ve-likim bremenom sze obte'zi, pod sterim sze zná vtoniti i k-konci tá pride, ka pôleg nedokoncsane híze bo'ze brezi pasztéra — dühovnika bo-de sztála.

Prvése gmajne szo nê po toj pôti hodile! Pozdignaole szo obprvics farov, pôzvale szo szí dühovnika, zadovolile szo sze z-prôsztov molit-várnicev, safarüvale, krepile szo sze, varvale szo sze od velikoga dugá. Tam sztoji na példo Kô-szegcska gmajna, stere zacsetek nazáj vu reformá-tie vrêmen pela i stera je vecs püspekov dála nasoj szv. materi cérkvi i dneszdéa nema cérkvi

i törma, zadovoli sze z-prôsztov molitvárnicov — ali tüdi je brezi dugá. Ali tam je Pecsüja ev. gmajna, stera tüdi szamo molitvárnico má.

Ali glédajmo eti prinász szobotsko i morávszko gmajno, kak dugo szo bilé brezi cérkvi i törma? Zatogavolo tó porácsam onoj törem i cérkev scsejôcsvoj gmajni, da vu vezdásnyem teskom vrêmeni najobprvim dá zozídati farov, bozo szlúzbo pa duže vu sôli dr'zi tèm bole, ár csi solé bodo na dr'zavno, kak sze tó namenýava, prékjemáne, tak tó, kak molitvárnico nebode prisziljena prékdati, csi pa 'ze ednók zácséto cérkev bode méla — sôlo naveke zgübi.

Potrêbcsin, 'zgécsi ran tak mámo povôli, glédajmo, záto, kak sztojmo z-pokritjem?

Z-prosnyôv szem vszákó gmajno poszebno goripoiszkaov, proszécsi je, naj na podpornice oltár prineszé k-môcsi szvoje primérno dobrovolne áldove; prednyé szem posztavo szv. materé cérkvi tesko i túžno sztálicse, molécs szem proszo verníke, csi li kaj malo lübézni prebiva vu szrdcáj nyihovi do vere szvoje, naj prihájajo na nyé neodlásajôcse potrêbcsin zmáganye, naj je nedopüsztijó pomenkati, naj jo obarjejo, ár mí zvôn Bôga sze jedíno na verníkov dobri szrdc lübézen naszlányamo . . .

'Zaloszto, moja prosnyá je navékse vu püsztsávi kricsécsa rêcs osztála! Pri nájevcs gmajnaj je k-prvésemi leti primérno dobro menyé áldovov prineseno za podpornico, prôtsteromi sze je pa potrêbcsina povnô'zala. Proszim záto znôva gmajn verníke, dobre düse, dühovne pasztére, da za bôgse dobrobodocsnoszti nase szv. materé zvéksov vrêlosztjov podpérajó z-szmilenoszti áldovmi podpornice násztavo! Oni pa, kí szo i do etimao vrêloszt szka'zúvali, naj vzemejo szrdcsno mojo zahválaoszt!

Po etom nas gyülês odprém i proszim pêneznika, naj napré dá podpornice racsún, da známo kak sztojmo.

Pêneznik naprédá podpornice racsúne, pôleg steri je notrivzétje:

I. Z-prvésega leta osztáne 630.02 D., II. In-teres 561.28 D., III. Z-poszebni gmajn: 1. Bodonszka gmajn 2.614,50 D., Domajnevcszka 50 D., 3. Dolnja-lendavszka 230, 4. G. Petrôvszka 425, 5. G. Szlávecska 569.75, 6. Hodoska 607, 7. Kri-zevszka 680, 8. Morávszka 500, 9. Szobotska 1433.25, 10. Püconszka 1537.55 D., vszevküp 9838.35 din. Na té sume gorirasztálanye je do-

koncsano: 1. Dijacskomí dômi sze dá 9000 D., 2. Novoga Vrbásza diakonisz hízi 500 D., 3. Na prísesztno leto sze prékneszé 338.35 D. Da je vecs naprédávanya i porácsanya në biló, je gyülês szklücseni.

Ka nam velí hi'zen vrács?

II. Hi'ze vetrivanye (Lüftanye).

Hi'ze vetrivanye je na zdrávje gledôcs jáko, jáko potrêbno. Hi'ze zrák nesztanoma z-plücsi z-odúhávanyem v-szébe vlecsémo, steri tam krv csiszti. Z-toga zráka te dober tál, steri je në zaniic, z-odúhávanyem z-szébe vöpotocsimo, steri sze szénsav (hydrogén, vogelna kiszilina) zové. Szamó od szébe sze rázmi, ka tak vu hízi menyé bode z-lüfta toga dobroga, i vecs toga zbo'znoga, nehasznevítoga i skodlívoga, záto je potrêbno z-vetrenyom ofrisiti i zvönêsnyi zdrav zrák notri püsztiti.

Môdri doktorje szo vözracsunali, ka vszáki odraseni cslovek 10 köbmetrov zráka potrebuje. Tanácsno je pedszpanyom tüdi, v-zími i leti, hí'zo zvetriti i da je szénsav 'zmetnêsi, tak sze on nesztanoma protitle poni'záva, éleny pa le'zêsi i gori sze pozdigáva, záto je zdravêse tüdi, csi posztele bole vizike, kak pa nizike jesztejo. Zimszko vôtrenye je i záto potrêbno, ár sze teda vecs dr'zímó v-hí'zaj, kak v-leti, kúrimo, z-petrôlom osvêtímó i tak sze od tē hí'ze zrák pohúsa; escse májo segó v-nyih kúhati, prati, gvant szühsiti i tak në szamo od lüdi, nego od hráne, kúrjenýa, poszvêta, i vszê tē zhája zrák kvarécsi szopôt, csemérni gázovje. Csi bi nemogôcse biló za szpanyá 'zivis, za szühsenyé gvant odsztraniti, tak sze májo dobro doj pokriti. Csi je li mogôcse, tēm imenüvanim, kakti: kühanye, gvanta szühsenyé, v-drúgom meszti szkoncsivati, ná nekvárijo hí'znoga zráka. V-táksem zráki sze niti zdrav cslovek neobcsúti prav, tēm je teskêsa bete'znika i decé sztáva. Híz kajenyé, kak tó vu vecs mészta j csiníjo — nika ne pomága, nego sze bole z-tém dínom povéksáva te nezdrav, skodlívi zrák: *szénsav*.

Hüdó vôtrene hí'ze beteg szprávlajo. Nesztanoma vu hí'ze sze dr'zécsi lüdjé zgübijó líc lépo fárbo. Deci, kí szo vu zíme trdom mrázi prisziljeni doszta vu hí'zi prebivati, nagôszi glavé obolijo, szlabe krvi szo i skrofaszti grátajo i. t. v.

Tô edno je nevtajeno, ka vu etaksem pokvarjenom zráki nâvecs trpijo plúcsa i szrdcé, z-steroga csesztóm zhája plúcs — nôsz I gutá bolezen. Nê je tak csüdo, csi vu etaksi hûdoga szopôta hi'zaj bodôcsa deca, stera z-odühávanyem nesztanoma té skodlíve bacilluse v-szébe vlecsé, 'ze zamláda tuberkolozisa i vecsféle betegá klice nesztrecsno vu szébe poszadí. (Dale.)

Nas 'zinat.

Drúga szejá nasega 'zinata je páli v Novi Vrbas pozvána vküpe na dnéve aug. 17.—25. Na toj szejá je z-prêkmurszke sinyoríje 11 poszlančov vzelo tao.

Augusztusa 17. popoldnévi ob 3 vöri je odprêta szejá z molitvov Dr. Popp 'zinata podpredsednika i z Dr. Roth predsednika genlívim govorom, steri je bio poszvetšen nasemi prvomi, tak necsákajôcs vu vecsno domovino odhájanomi voditeli, Wágner G. Adolfi.

Po rázlocsni naznanyüvanyi predsednikszta szejá je taki zacsnola razpráva cêrkevni zákonov. Kak je pa szunce mraknola, 'zinata ocsejje szo na brütiv sli, k-grobi szvojege pokojnoga predsednika. Po tihoj molitvi szo Dr. Popp vu nemsksom, Heiner Géza pa vu vogrszskom jezíki dáli glász nasoj globokoj 'zaloszi nad zgübicskom Wágner G. Adolfa i z-ednim nasoj isztinszkoj zahválaszti za tiszto, ka szo pokojni za nász vcsinili.

Na drúgi dén vgojdo je najprvte odebránye bilô. Za cêrkevno predsednika szo odebráni nam vszém 'ze dobro poznáni Dr. Popp Filip zagrabcski sinyôr. Na meszto Schäfer 'zinata podpredsednika, ki szo z té csészti dolizahváli, szo odebráni za podpredsednika Morgenthaler Ferenc bivsí sinyôr, 'zablajszki dühovnik, za drúgoga podpredsednika pa Luthár Ádám píconszki dühovnik.

Dalecs bi pelalo eti natenci doliszpisüvati od vsze razpráve ino szkoncsanya. Szamo nister-na glávna szkoncsanya zamerkamo esze. Püspeke szamo na 12 lét bomo zebérali. Jus na prvêse nase solé nevkleknyeno obarjemo, rávno tak na goriposztávlanye nôvi sol, nê ménye pa ravnanya i merkanya iszti. Poszebno naglásza 'zinat, ka szpunyávanye vadlíványszko vcsényá i pazka obri toga je cêrkvi jedini jus i ka vadlíványszko vcsénye szejá vu materszkom jeziki vrsi.

Dokoncsana je nadale razpráva od pokojninszke násztave; od zákona 'zenidvi i od procesusa v-zenidvem dugoványi; od vizitacije vu gmajnaj visise cêrkevne oblászti; od jusov i dúznoszti cêrkevni csesztnikov.

Zádnyi dén szejá szo nazôcsi bilí nacselnik ministersztva vere Dr. Janjič i referent Hranisavljevič. Dr. Janjič szo vu iméni ministerstva vere naznili, ka evang. cêrkev lehko racsúna na nájsirsése podpéranye vláde. Za pokojninszko násztavo lehko dobímo amoritizacijszko poszozilo. Ministerstvo vere bode poszredovalo pri ministerstvi vojne, da szejá vöimenüjejo k-szoldakiji tüdi evangelicanszki vojni dühovnicke. Naznanili szo nadale, ka protestanszke cêrkvi od prisesztnoga leta mao vékso dr'závno podpora bodo vdáblale.

Za csasza 'zinata je vszáki vecsér vu Vrbaszkoj cêrkvi lépo napredávanye bilô.

'Zinata trétja i, vúpamo szejá, szlednya szejá na szprotolétje prisesztnoga leta má bidti.

Lohmann úr logikája.

Lapunk egyik előbbi számában hosszabban foglalkoztunk Lohmann urnak, a „Neues Leben“ c. egyházi lap szerkesztőjének azzal az „evangeliumszerű“ szándékával, hogy bennünket, prekmurjei evangélikusokat, kiközösítsen a német-magyar-vend egyházkerületi kötelékből. A zsinaton, felsőbb tanácsra, erről a kellemetlen dologról halgattunk. Reméltük, hogy az »evangelium szellemétől« annyira áthatott Lohmann úr is hallgatni fog. De sajnosan csalódtunk. Lohmann úr lapjának szept. havi számában újra fitogtatja nagy szeretetét velünk szemben. Cikkünkben kiközösít egy-két mondatot s azokat teljesen elferdítve olyant állít, ami egyáltalán nem volt cikkünkben. Lohmann úrtól, és „jóakaratu“ tanácsadóiból valóban nem a „szerelem és az igazság lelke“ beszél.

Eszmefuttatásának végén Lohmann úr azt mondja még: »hogy a protestantizmusnak minden nemzetközi jellege mellett éppen a mai idő az egyházban is aláhuzza a nemzetiségi mozganatot«. Ezzel az utóbbi kijelentésével hadd állítsam szembe lapja ugyanazon számában megjelent „E. A. vagy evangelium“ című cikkét! Ebben a cikkében mennyire hangsúlyozza Lohmann; az evangeliumhoz tartunk magunkat? nem mond e ez, vagy az az evangeliumnak ellent?

min épült föl az egyház? Ránk evangelikusokra nézve saját egyházi belviszonyaikban csak az evangélium jöhet figyelembe! Nagyon szép! Ez utóbbit én is aláhúztam. Szeretném azonban tudni, hol marad akkor Lohmann ur logikája, amidőn egyik helyen annyira hangsúlyozza az evangéliumot, a másik helyen pedig, ellentétben épen a Sztirással, a nacionalizmust hangsúlyozza?!

Rázloczni máli glászi.

Radoszti glász. „Ár niscse nász szebi ne 'zivé; i niscse szebi ne merjé. Ár, csi 'zivémo, Goszpodni 'zivémo; i csi merjémo, Goszpodni merjémo. Zató, ali 'zivémo, ali merjémo, Goszpodnovi jeszmo. Ár je zató Krisztus i mro i gori sztano i ózivo je, naj i nad mrtvimi i 'zívimi goszpodúje. (Riml. 14, 7—9.)

Vjedínanye slovákov z-nasov krajínov. Kak szmo 'ze v prvěsoj numeri naznánjali, slovaska krajina je szkoncsala na szvojem szept. 7-ga dr'zánom szpráviscsi, ka sze vjedina v-nisterni dugoványaj i v-nájvisisem cérkevnom forumi znasov krajínov. Vu tom deli je okt. 5. v Novomsadi edno szküпно tanacsüvanye dr'záno, na stero je etoga liszeta reditel tüdi pozváni bio, ali nê je mogao tao vzeti nanyem. Tak nam je nê znáno, z-kaksim nászhajom sze je dokoncsala ona szküpná razpráva. Nász vszegavêcs prevecs veszeli, ka szlováki zácsajo iszkati vjedínanya nítí, neproszimo pa z-one nyúve lübéznosztí, z-sterov nász, na podlági jezika, po vszoi szili k-szebi 'zelejo prikapsiti. Nam je vu verszkom dugoványi vecs evangélium, nase verevadlíványe, kak jezik, zatoga volo z-tisztími osztánemo vküpe vu cérkevnom visisem organizmusi, ki szo teritorialno neposzredno z-nami v-dotikanyi.

— Szlovenije sinyorija má vszevküpe 2029 düs. 1925. leta sze je v sinyoríji naródilo 34 decé, konfirmálivano je 35 decé, zdalô sze je 27 párov, k-nam je préksztôpilo 40; z-nase cérkvi je vösztôpilo 9; mrlô je 30.

— Szeja krajinszke nazavüpnosztí. Augusztusa 18. popoldnévi je krajinszka nazavüpnoszt tüdi méla v Novom Vrbási szejo, na steroj szo vszi ocsevje 'zinata nazôcsi bilí. Na toj szeji je tüdi na dnév-

ni réd prisla vucsagomilancsarov apelácija prôti morávszke cérkevne obcsine i prekmurszke sinyoríje onomi szkoncsanyi, ka vucsagomilancsarje naglíh z-morávcsarmi i tesanovcsarmi morejo placsvatí cérkevno dácsó. Krajinszka nazavüpnoszt je vucsagomilancsarov apelácijo odbíla i morávszke obcsine, doticsno prékmurszke sinyoríje szkoncsanye potrdila.

V-bácskaiszkoj slováskoj sinyoríji szo nêdávno votírale gmáne na sinyóra i inspektora Starke Samuel bívsi sinyor szo dôbili 5 vôtumov, Klobusicky dúhovnik pa 6 vôtumov. Nôvi sinyôr szo tak pôsztali Klobusicky Gusztáv. Za sinyoríje inspektora szo pa odebráni Jeszenszki Károly.

Evangelicsanszki kalendari toga mêszecca szlêdnýe dní 'ze zgotovleni bode. Vszáka evangelicsanszka híza more meti „Evangelicsanszki Kalendari“!

Szpômenek gályerobov. V-Dörigcsi (Zalaszka 'zupaníja), gde szo nas domacsin Jonás Lajos dúhovnik, je szpômenka tábla posztávléna vu cérkvi Zsédenyi Stefan gályarobdúhovniki. Táble odkrítja ôszvetek je okt. 10. dr'záni, pri steroj szo nazôcsi bilí Kapi Béla püspek i vszi dúhovnici tamosnye sinyoríje.

'Zalivanya glászi. Püconszka fara je edno szvojo nájprednyêso 'zenszko kotri-go zgúbila okt. 4., gda sze je na Gorici po krátkom betégi vu bôgso domovino vrnôla Fliszár Stevana 'zena, roj. Sostaréc Mária sztarosztí szvoje 35. leti. Pokojna je velika bíla vu oni, stera szo na nyô bilá zavüpana: vrla, pascslíva 'zena, szebé gorialdúvajôcsa dobra mati; szkrblíva kerteszojca; isztinszka Mária, ár je vnôga szkrb okóli nyénoga nê máloga vérsztíva i petró drobne decé nê zadržalo nazáj, ka bi v-dobrom — húdom vrémeni nê prisla poszlúsat z radoszstjov rêcs Goszpodnovo. Naj náide tá szírotinszko osztávléna familia trôst vu szvojoj velikoj 'zalosztí pri dobrom Bôgi, kí je ocsa szírotíc i podpora vdovcov.

Dvojni jubileum Kapi Béla püspeka. Nas bívsi püspek, Kapi Béla, szo nê dávno, pri prílíki krajinszkoga szpráviscsa v Szombathelyi szvetíli szvojeja dúhov-

nisztva 25. letnico i szvojega püspeksztva 10 létnico.

Szvéték v Lucuvi. V Lucuvi je nôvi törem pozdignyeni, steri je okt. 17. ga z-lêpim ôszvetkom poszvetseni. Zvoné szo szí pred dvema letoma 'ze szpravili lucuvszki verníci z-podporov amerikanszki szvoji veredományi. Na dvá zvoná i na törem je vöplácsano 24,000 Din. Obscina szvojo veliko zahválnošt vadlúje, vszêmonim, kí szo nyej pri tom szvétom deli z-szvojimi dárimi na pomôcs bilí.

Na diacski dom dári. Z-Murske Sobote: Goszpá Lipicsojca 7 lit. drôvnoga psena, goszpá Dr. Bölcsöjca jáboka i hajdinszko melo, goszpá Dobraica szo na diacskoga dôma poszvetsüvanya dén z-dobrim obedom obgosztili osznovlenike i tak szo je z-nepozáblenim szpômenkom obészellí. Z-Petrôvec: g. Bagár Ivan szo edno dobre fajte praszé darüvali za plemen. Z-Gorice: Fliszár Stevan szo poszlali 7 l. mlêka i szmeteno, jábuka i krumpise. Z-Bodonec: Szinic Lajosa vdovica goszpá edno krblacso paradicsoma, Z-Szeboborec g. Rátkai Lajosa vdovica 25 din. pénez i jáboka. Z-Andréjec: Rátkai Ödön szlive, jáboka i kosztane. Z-Szobote: Pintarics Juliska 50 din., Szecsco Iván 250 Din., Siftár Lajos mlinar szo brezváne szemlelí 4 m. 'zita i 3 m. psenice stera bi z-foringov v mlin i nazâ vöznészla na péneze vzéto do 200 dinárov. Z-Sztrükovec Siftár Ferenc szo poszlali 'ze vecskrát mlêko szmeteno i zmôcsaj. z-Rankovec Horváth Stefan 10, z-Nencsavec Horváth József sztarési 10, z-Brezovec Domján Géza 20, z-Velike Polane Hanzl Emma 10, z-Gederovec Dsubán József 20, z-Martjánec Pintarics József 10, z-Borejec Cigüth Rudolf 10, z-Dolnye Lendave Varga Antal z-tüváriscov 50, Rituper Jenő z-tüváriscov 50, Fehér Ede 50, z-Zenkôvec Sparas Sándor 20, z-Púzavec Külics Sándor 10, z-Vancsavészl Kerccsmár Stevan 10, z-Szobote Molnár Alajos 20 Din., Fliszár József szabó 35 kg. 'zita. V-pöconszkoj fari: Küplen Kálmán Proszécska vész 10 Din., Podlészek Ferenc Predanovci 10 Dinárov. — Kúpsinszki gmajnarje 51 kg. ps., 27 kg. 'z. Z-Borejec 25 kg. ps., z-Vescsice 78 kg. ps., z-Renkovec 17 d. 50 p. pénez, 6 kg. ps., 11 kg. 'z., z-Csrnelavec 10 dln. 27 kg. ps., 15 kg. 'z.,

z-Gederovec, 27 kg. ps., 5 kg. 'z., z-Murski Petrôvec 14 kg. ps., 59 'z., z-Szodisinec 30 kg. ps., 89 kg. 'z. 17 pa pô l. drôvnoga psena, 12 kg. krumpisov, 3 kg. maszti, 7 gláv zelja. Z-Mlajtinec 104 kg. 'zita, z-Norsinec 26 kg. ps., 54 'z., z-Nemsavec 48 kg. ps., z-Martjánec 48 kg. pk. 100 kg. 'zita. Szobotski fárníci, csi szo bár zavolo poplave szlab pôv meli, jáko lepô aldüvali na diacski dom, i escse sze trôstamo, da escse odzajaj bodôcsi verníci sze tüdi dobrovolno szpomenéjo z-té lübéznosztí násztave. Proszimo ove drúge gmajne, stere szo nê nate-liko poskodováne z-povôdnov naj sze i one dobrovolno szpomenéjo z-D. Dôma, nájmre te vu bre'zni krajaj bodôcse. Vszém daritelom szrdcsna hvála i blagoszlov Bo'zi.

Szamovolni dári na goridr'zánye i razsirjáványe Düsevnoqa Liszta; z-Szebeborec g. vdov. Rátkai Lajosova 25 din., z-Vanecsa Vreccics Ivan 20 din. — Radi bi nadaljávalí! — Szrdcsna hvála!

Solszki glászi z-Püconec. Püconszka ev. farna sôla je razsirjena na trí zlöcse. Trétja vucsilnica je v prvêsoj ovo-de hrambi. Vu vsze trí vucsitelnice szo lêpi nôvi, prakticsni sztoli posztávleni notri. Edna vucsitelnica je letosz znôva podivana, drúga pá kleti bode. Proracsun na prîsesztno leto 11,525 Din. zaneszé vö.

V-Szobotskoj fari 1925 leta narôdilo sze je 59 decé, mrlô je 50, zdalô sze je 24 párov, konfirmálivano je 37 decé. V szobotsko gimnázijo je hodilo 51 deákov i 21 dijakinj; v-szobotsko dr'závno sôlo 108 decé, v-Kupsinszko dr'závno sôlo 113, v martjanszko r. kath. solo 17. Fara je notrijemánya mêla 45,414.25 Din, vödávanya pa 42.800.47 Din. Törem je dála fara znôvics pokrívati na sztroski 19,500 Din.

Pênezi — Pénz.

1 Dollár	= D.	56.52
100 Kor. Budapest	= „	10.—
1 Schil. Becs	= „	7.98
1 Kor. Praga	= „	1.675
1 lira	= „	2.11
Zürichben 100 Din =		9.1425 sfrk.